

Visitaprotokoll Sør-Varanger sokn

2.-7.februar 2016

Tema: Gammel kirke i en ny tid.

Visitasen ble ledet av biskop Olav Øygard. Han ble assistert av prost Cato Thunes og ledsaget av rådgiver Heidi Norbye.

Tirsdag 2. februar.

Kl.15.00 Tilsynssamtale med organist Henning Holm

Biskopen gjennomførte tilsynssamtale med organist Henning Holm

Kl.15.45 Tilsynssamtale med kantor Alla Sukhomlina

Biskopen gjennomførte tilsynssamtale med kantor Alla Sukhomlina

Kl.17.00 Møte med menighetsrådet

Tilstede: Menighetsrådets leder Frode Berg, nestleder menighetsrådet Wenche Kjølås, kirkeverge Wenche Jessen Dervola, saksbehandler Elin Magga, Mailiss Fløtten Andreassen, Aud Mathisen, Marie Sivertsen Basma, Astri Bye Ramberg, Kjell Hastad, sokneprest Audhild Kaarstad, biskop, prost og rådgiver.

Leder ønsket velkommen.

Biskopen fortalte om visitasens hensikt, og takket menighetsrådet for tjenesten de står i.

Momenter fra samtalen:

- Kirken er en plass for alle. Vi vil være en åpen kirke som ønsker alle velkommen.
- Trosopplæringsplanen. Det er ikke selve planen som er hovedsaken. Hovedsaken er å ha god trosopplæring slik at alle barn som blir døpt skal lære om Jesus. Hovedsaken er selve trosopplæringsarbeidet.
- Samisk kirkeliv. Samisk har sin naturlige plass i gudstjenestefeiringen. Det er ønskelig med samiske gudstjenere framfor kun samiske innslag. Menigheten har en samisk salmesanggruppe, men sliter med nyrekruttering til denne. Det er behov for målrettet arbeid for å få unge med i dette arbeidet.
Det er ønske om lydfiler på samisk, slik at man kan øve på språket til bruk i gudstjenesten.
- Finsk språk. I strategiplanen står finsk og samisk likestilt. Særlig i Bugøynes er det større innslag av finsk.
- Inkluderende kirkeliv. Menighetsrådet er bevisst at kirken skal være for alle og ønsker et ekstra fokus på dette i trosopplæringsplanen. Det finnes allikevel ikke et spesifikt tilbud som henvender seg til psykisk utviklingshemmede. Forholdene ligger til rette ved universell utforming av kirkebygget. Det vil være en styrke for menigheten å etablere et møtepunkt for mennesker med utviklingshemming.
- Menighetsrådet ønsker å ha et misjonsprosjekt med miljøperspektiv.
- Menighetsrådet ønsker å jobbe frem en lokal diakoniplan.
- Forberedelser til møtet med kommunen:
 - Kontorfasiliteter. Det er ikke lydtett mellom kontorene, og det er dårlig luft. Det er utarbeida en rapport ang ventilasjon. Dette er levert videre til kommunen.

- Økonomi. Fellestrådet har et lavt driftsbudsjett som gir utfordringer for den daglige drift og vedlikehold. Fellestrådet står overfor store utfordringer når det gjelder vedlikehold på bygg og utvidelser av kirkegårder. Kirkevergen arbeider med saken, og det er tegna forslag til utvidelser på Neiden og Sandnes kirkegårder.
- Kan vi få til et samarbeid mellom kommunen og menigheten vedrørende utfordringer i lokalsamfunnet?
- Samhandling mellom kommunen og menigheten vedrørende flyktningssituasjonen
- Oppsummering av erfaringer fra kirkeasyl v/menighetsråds leder
 - Det ble innkalt til ekstraordinært møte i menighetsrådet straks asylsøkerne var i kirken.
 - Det ble etablert god dialog med kommune og politi.
 - Media var en stor utfordring. Stor pågang både fra utenlandske og riksdekkende medier.
 - God hjelp fra NOAS og advokat der.
 - En uforutsatt hendelse som man ikke hadde budsjettet med. Hvordan håndtere stab, menighetsråd og fellestråd slike saker?
 - Prosten hadde møte med UDI og politi.
 - Asylsøkerne returnerte frivillig tilbake til Vestleiren.

Biskopen takket ansatte og menighetsråd for alt som ble gjort i forbindelse med kirkeasylet. Biskopen understreket at kirkeasyl er noe som oppstår, og at til alle tider har mennesker søkt ly i kirken. Kirkeasyl er ingen god løsning, men av og til er det et godt alternativ.

Biskopen understreket at han ville sette stor pris på en evaluering/rapport fra menighetsrådet angående kirkeasylet og utfordringene rundt dette. Hva fungerte godt, hva kunne vært gjort annerledes? Hva er det viktig at biskop/kirken sentralt bidrar inn med mens det koker?

Biskopen takket for en god visitasmelding.

Onsdag 3.februar

Kl. 08.30 Morgenandakt med nattverd i kirken.

Tilstede: Stab og biskop med følge deltok.

Prosten intimerste, soknepresten hadde andakt, organist Henning spilte og Janne Lundstrøm var kirketjener.

Kl.09.45 «Biskopens time» Bjørnevatn ungdomsskole

Tilstede: Biskop, sokneprest, prost og rådgiver

Biskopen samtalte med elever på 9.trinnet ved Bjørnevatn ungdomsskole. Elevene hadde forberedt spørsmål til biskopen.

Kl. 11.00 Besøk på Prestøyhemmet

Tilstede: Sokneprest, kapellan, organist Henning, biskop, prost og rådgiver

Soknepresten hadde andakt, organisten spilte og biskopen hadde en hilsen.

Kl.13.00 Møte med staben

Tilstede: Organist Henning Holm, menighetssekretær Merete Johnsen, kateket Kathrine Jahre, kirkeverge Wenche Dervola, saksbehandler Elin Magga, kirketjener Janne Lundstrøm, sokneprest Audhild Kaarstad, kapellan Stig Kaarstad, vikarprest Torbjørn Brox Webber, fagarbeider Roy Steinar Henriksen, fagarbeider Sten Birger Kjølås, kantor Alla Sukhomlina, menighetsrådsleder Frode Berg, kapellan Einar Aksel Rånes Fagerheim, biskop, prost og rådgiver

Biskopen innledet møte med å takke staben for engasjementet i forbindelse med kirkeasylet. Biskopen understreket at målet for en visitas er å se enkeltmennesker og menigheten, samt drøfte råd og tanker om hvordan man kan se veien videre.

Momenter fra samtalen:

- Vi er en stor menighet i et prosti med mange sokn.
- Det har vært utfordringer rundt stadige skifter i stab. Godt at det nå er stabilt.
- Viktig å jobbe med frivillige.
- Trosopplæringsplanene. Det er både viktig og utfordrende å nå ut i distriktene med trosopplæringen. Gjelder å være kreativ på de mindre plassene. Utfordring i trosopplæringen er at vi skal nå alle. Markedsføring er viktig. Det er behov for menneskelige ressurser i arbeidet. Viktig at trosopplæringen blir lokalt tilpassa.
- Menighetsrådet har utarbeidet virksomhets- og strategiplan.
- Kirken betyr mye for dem som ikke er så ofte til gudstjenesten, men som allikevel har kontakt gjennom dåp, konfirmasjon, vigsel og gravferd.
- Vi er en menighet med mange aktiviteter.
- Utfordring i forhold til det samiske. Ikke bare språket, men hva det betyr å være samisk. Hva kan vi som kirke være inn i det.
- Staben er en god blanding av folk som er oppvokst i landsdelen og kjenner historien og av folk som kommer utenifra og kan se ting med nye øyne.
- Flott med barnegospel og superonsdag.
- Folkekirketenkninga er veldig i samsvar med slik folket her tenker og forholder seg til kirken. Tilknytningen som kirken har til folk skal løftes fram med stolthet.
- Trivsel med kollegaer.
- Tilbud for mennesker med psykisk funksjonshemming. Hva kan menigheten gjøre for å være en åpen kirke for alle? Kirken har universell utforming. Kan man få til samarbeid med helse/kommune?

Prosten understreket viktigheten av gode rutiner i forhold til å ta imot og å ivareta nyansatte.

Biskopen oppfordret til å etablere et arbeid for mennesker med psykisk funksjonshemming. Biskopen gav honnør for arbeidet med rutinebeskrivelser, strategiplan og virksomhetsplan.

Kl.15.00 Møte med ledelse for transittmottak

Tilstede: Biskop med følge fikk møte Solfrid Mikkola og Herman Bjørhusdal som var lederne for transittmottaket i Fjellhallen.

Solfrid Mikkola og Herman Bjørhusdal informerte om flyktningsituasjonen og transittmottaket som kommunen etablerte i Fjellhallen

- Kommunen har bosatt flyktninger siden 1989, og har god tradisjon med å ta imot flyktninger.
- Det ble tatt imot 3500 mennesker fra 37 nasjoner i Fjellhallen i løpet av 7 uker.
- Respekt, medmenneskelighet og myndiggjøring lå i bunnen for alt arbeidet.

Biskopen takket for en god samtale og for svært interessant informasjon om utfordringene i arbeidet med å ta imot alle som kom over grensa ved Storskog.

Kl.17.00 Middag på superonsdag og barnegospel

Sted: Menighetssalen, Kirkenes kirke

Tilstede: Kapellan, sokneprest, biskop, prost og rådgiver.

Biskop med følge var med på middagsservering på Superonsdag. Kvelden ble avsluttet med minikonsert ved barnegospel.

Kl.19.30 Tilsynssamtale med sokneprest Audhild Kaarstad

Biskopen gjennomførte tilsynssamtale med sokneprest Audhild Kaarstad

Torsdag 4.februar.

Kl.10.00 Gudstjeneste på eldresenteret i Bugøynes

Tilstede: Vikarprest Torbjørn, organist Henning, sokneprest, biskop, prost og rådgiver.

Organisten ledet musikken, vikarprest ledet gudstjenesten og forrettet nattverd, biskopen avsluttet med en hilsen. Det ble servert kirkekaffe.

Kl.10.45 Besøk på bedriften Visit Bugøynes

Tilstede: Organist Henning, sokneprest, biskop, prost og rådgiver.

Innehaver Trond Høiberget orienterte om historien til Bugøynes, og til ulike næringer i bygda.

Kl. 13.00 Gudstjeneste Bugøynes kapell

Tilstede: Kapellan, kantor, sokneprest, biskop, prost og rådgiver.

Kapellan Stig ledet gudstjenesten og forrettet nattverden, kantor Alla spilte og biskopen hadde en hilsen. Barneskolen deltok på gudstjenesten.

Kl.16.00 Møte med sykehusledelse ang nytt sykehus og kapell og bruken av prestedtjenesten

Tilstede: avdelingsleder Ranvei Sneve, HR-rådgiver Andreas Ertesvag, sokneprest, biskop, prost og rådgiver.

Avdelingsleder Ranvei Sneve orienterte om det nye sykehuset, seremonirommet som bygges i det nye sykehuset og erfaringer med prestedtjenesten.

Momenter fra samtalen:

- Det er behov for å ha en gjennomgang av julegudstjenesten. Hva ønsker sykehus og kirke med denne?
- Prestetjenesten.
 - De siste årene har det ikke vært ansatt prest i fast stilling på sykehuset
 - Pr i dag er det en avtale med prestene i Kirkenes om at sykehuset tar kontakt med prest ved behov. Det er etablert en beredskapsordning.
 - Så lenge ikke prestedtjenesten er et fast innslag på huset er det lett å «glemme» dette tilbudet til pasientene
 - For å benytte seg av prestedtjenesten er det viktig med kjennskap mellom prest og ansatte
 - Det uttrykkes behov for å etablere prestedtjenesten på nytt som en fast stilling ved sykehuset. Presten vil være en ressurs innenfor bl.a. områdene åndelig omsorg, etikk, sorgarbeid, krise, samtaler og konflikthåndtering.

Biskopen takket for en fin orientering om seremonirommet og tankene bak dette. Biskopen understreket at det er ønskelig fra kirken sin side å se på avtalen for om mulig å etablere fast prestedtjeneste på sykehuset igjen.

Kl.18.30 Tilsynssamtale med Einar Aksel Rånes Fagerheim

Biskopen gjennomførte tilsynssamtale med kapellan Einar Aksel Rånes Fagerheim

Kl.19.15 Tilsynssamtale med kapellan Stig Kaarstad

Biskopen gjennomførte tilsynssamtale med kapellan Stig Kaarstad

Fredag 5.februar

Kl.09.00 Møte med kommunen

Sted: Rådhuset

Tilstede: Ordfører Rune Rafaelsen, rådmann Nina Bordi Øvergaard, menighetsrådsleder Frode Berg, kirkeverge Wenche Dervola, biskop, sokneprest, prost og rådgiver.

Agenda for møtet.

- Økonomi, investeringer og drift
- Arbeidsmiljø – kontorlokaler
- Samarbeid kommune-menighet vedrørende arbeidsledighet/omstilling
- Samarbeid kommune-menighet vedrørende flyktningsituasjonen

Ordførere og rådmann orienterte om kommunen.

Biskopen orienterte om kirken og endringene i forbindelse med skille kirke-stat i 2017.

Momenter fra samtalen:

- Kommune og kirke har god dialog gjennom både formell og uformell kontakt. Viktig å etablere en fast formell kontakt i forbindelse med budsjettarbeid og økonomiske spørsmål.
- Fellesrådet arbeider med en tretrinnsmodell i forbindelse med kirkegårdene og vedlikehold/utbygging av disse. Dette vil sendes til behandling i kommunen.
- Det er en noen utfordringer i forbindelse med kontorlokalitetene: mangelfull solavskjerming, ventilasjonsanlegget fungerer ikke godt nok og det er ikke lydtette kontorer.
- Det er etablert et samtalerom i 1.etg som er disponibelt for de som har kontorer på huset. Dette skal avhjelpe noe på problematikken om at det ikke er lydtette kontorer.
- Det vil være interessant å arbeide for at kirke, kommune og evt andre instanser etablerer en felles diakonstilling. En diakon er en fagperson innen kirkens omsorgsarbeid. Det er store utfordringer i lokalsamfunnet knyttet opp til bl.a. arbeidsledighet og flyktningsituasjonen. Kan man jobbe med en modell om tverrfaglig samarbeid som forebyggende arbeid inn mot enkelte sårbare grupper? Diakonen vil være tilknyttet kirken, men ha sitt nedslagsfelt i lokalsamfunnet og som mål å bedre livskvalitet for mennesker.
- Kommunen er imponert over innbyggerne og deres vilje til å gjøre noe godt for de fortvilte menneskene som kommer hit som flyktninger. Det er store utfordringer i å levere et godt tilbud til alle flyktingene, spesielt fordi ting skjer fort, og kommunikasjonen ikke alltid er like god.

Biskopen takket for et godt møte og god samtale. Biskopen understreket at både kirke og kommune ønsker å være en sterk og tydelig røst for mennesker i en sårbar situasjon.

Kl.12.15 Tilsynssamtale med menighetspedagog Kathrine Jahre

Biskopen gjennomførte tilsynssamtale med menighetspedagog Kathrine Jahre

Kl.14.30 Gudstjeneste i Svanvik kapell

Tilstede: Kapellan Einar Aksel, kantor, kirketjener, biskop, sokneprest, prost og rådgiver

Kapellan ledet gudstjenesten og forrettet nattverd, biskopen hadde en hilsen og kantor spilte. Det ble ønsket velkommen til kirkekaffe.

Kl.17.30 Middag med menighetsrådet, ordfører, rådmann og ledere for sykehuset på Snøhotellet.

Lørdag 6.februar

Kl.15.00 Markering av Samefolkets dag på samfunnshuset

Biskopen med følge deltok på markeringen av Samefolkets dag på samfunnshuset. Biskopen var hovedtaler for dagen.

Søndag 7.februar

Kl.11.00 Visitasgudstjeneste i Kirkenes kirke

Visitasgudstjenesten ble holdt med markering av Samefolkets dag.

Medvirkende under visitasgudstjenesten: Biskop Olav Øygard, sokneprest Audhild Kaarstad, kapellan Einar Aksel Rånes Fagerheim, kapellan Stig Kaarstad, vikarprest Torbjørn Brox Webber, organist Henning Holm, kantor Alla Sukhomlina, kirketjener Janne Lundstrøm, kirkeverge Wenche Dervola, menighetsrådsleder Frode Berg, tekstleser Gunvor Rasmussen og prost Cato Thunes.

Kl.12.30 Kirkekaffe og visitasforedrag i menighetssalen

Det var dekket til stor kirkekaffe i menighetssalen etter visitasgudstjenesten.

Biskop Olav Øygard holdt sitt visitasforedrag.

Sokneprest Audhild Kaarstad takket biskopen med følge for visitasdagene i Sør-Varanger.